

Stichting Mommerskwartier

Geadviseerd subsidiebedrag: € 918.114

Gevraagd subsidiebedrag: € 918.114

Over de instelling

Stichting Mommerskwartier (hierna: TextielLab), ontwikkelinstellingen, Tilburg

Het TextielLab toont de kracht en verscheidenheid van textiel in kunst, architectuur, design en mode. De omgang met textiel gaat verder dan techniek en ambacht. Textiel is een identiteitsdrager en maakt culturele expressie mogelijk. TextielLab heeft een hechte samenwerking met het TextielMuseum. De combinatie van een museum en een Lab verdiept de ervaring van makers en publiek. De aanvraag van TextielLab komt alleen ten goede van het Lab. TextielLab faciliteert een brede waaier aan makers uit binnen- en buitenland.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.47 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Mommerskwartier een subsidiebedrag toe te kennen van € 918.114.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Sinds vier jaar maakt TextielLab onderdeel uit van de categorie Ontwikkelinstellingen in de Culturele basisinfrastructuur (BIS). TextielLab hoort bij TextielMuseum, een van de drie instellingen die ressorteren onder de vlag van Stichting Mommerskwartier. Het Mommerskwartier heeft de afgelopen jaren een transitie doorgemaakt. De vernieuwing van het Lab heeft vertraging opgelopen omdat niet alle benodigde machines en materialen op tijd zijn geleverd. Daarnaast is TextielLab zoekende naar haar positie binnen de sector. Door de vertraging op verschillende fronten zijn niet alle voorgenomen plannen van TextielLab verwezenlijkt.

De raad vindt TextielLab een toonaangevende instelling die het werken met textiel inzet om kunst te maken en (sociale) verbindingen aan te gaan. Dit heeft een lokale en regionale betekenis, maar evenzeer een grote internationale impact. Uit de hele wereld komen kunstenaars naar Tilburg om met de gespecialiseerde machines van TextielLab te kunnen werken en gebruik te maken van de expertise van de vakspecialisten van TextielLab. In het lab wordt expertise over hedendaagse productieprocessen en eeuwenoude technieken opgebouwd en

overgedragen aan nieuwe makers. De raad stelt vast dat de wereldtop op het gebied van textiel de weg naar Tilburg weet te vinden. In de aanvraag toont de instelling zich goed bewust van de bijzondere positie die ze inneemt. Wat de raad betreft mag TextielLab nog meer ruimte geven aan de internationale activiteiten en contacten om deze toppositie te versterken.

In TextielLab werken makers zelfstandig, in opdracht of op uitnodiging. TextielLab biedt talenten de gelegenheid producten te ontwikkelen. In Tilburg zijn TextielLab en TextielMuseum nauw met elkaar verbonden. Projecten van het Mommerskwartier kunnen voor TextielLab aanleiding zijn opdrachten aan makers te verstrekken. Dit roept de vraag op hoeveel ruimte er binnen de opdrachten is voor individuele talentontwikkeling en of het lab gericht is op de ontwikkeling van talenten of van producten. De raad vindt de ontwikkelmogelijkheden van individuele makers bij TextielLab van groot belang.

De raad heeft goed gekeken hoe TextielLab omgaat met de selectie van talenten. Deze is voldoende breed en toegankelijk. TextielLab heeft jaarlijks ontwikkelplekken voor tien jonge makers, twaalf ontwikkelplekken voor afgestudeerden en vijftien stageplekken voor mbo- en hbo-studenten. De instelling zoekt naar een balans tussen jong, mid-career en gevestigd talent. Makers pitchten hun ideeën tijdens een intake. Een keer per maand komt een commissie bij elkaar om alle aanmeldingen te bespreken. Er is een voorkeur voor makers die passen bij een thema of expositie en voor werken die een aanvulling vormen op de collectie van TextielMuseum, om zo het erfgoed van de toekomst te creëren. De raad vindt het correct dat TextielLab bij het kiezen van kandidaten voor een talentontwikkelingstraject evenzeer oog heeft voor hun eigen onderzoeksvragen, los van de museale plannen. De raad vindt het uniek dat TextielLab niet alleen kunstenaars maar ook technici opleidt, omdat de makers uiteindelijk van hen afhankelijk zijn. Dit draagt bij aan het bewaren en bewaken van de kennis die wordt opgebouwd, met name waar het gaat om ambachten en innovaties.

Naast de klassieke talentontwikkeling presenteert TextielLab in deze aanvraag een agenda voor research and development (R&D), die resulteert in een beperkt aantal langlopende trajecten. De raad is positief over de maatschappelijke context van deze agenda. Het Lab werkt specifiek aan vraagstukken op het terrein van duurzaamheid, technologische innovaties, zorg en leefomgeving. Het laat zien dat TextielLab midden in de wereld staat en kiest voor experiment en innovatie. Onderzoeken naar materialen en technieken, zoals het weven van metaal, kunnen nieuwe toepassingen voortbrengen met een sociaal-culturele impact. De raad is positief over de verantwoordelijkheid die de instelling voelt om de sector te verduurzamen.

Maatschappelijke betekenis

TextielLab is een unieke plek en trekt talenten, kunstenaars en kenners uit binnen- en buitenland aan. De educatieprogramma's zijn gericht op een bredere doelgroep. Als ontwikkelplek en kennisinstituut fungeert TextielLab als *linking pin* tussen ontwerpers/makers en organisaties uit de creatieve industrie, het bedrijfsleven en de museumwereld. De samenwerkingsverbanden zijn er, maar in de maatschappelijke sector wordt nog gezocht naar meer partners die op sociaal-culturele vraagstukken kunnen aansluiten, zoals de duurzaamheidsproblematiek, het koloniale verleden en het verlagen van de CO₂-voetafdruk en circulariteit. Er zijn al enkele contacten gelegd in specifieke projecten door aan het TextielLab verbonden makers. Ook is TextielLab in gesprek met een leverancier van Hollandse wol en een Europese circulaire textielverwerker.

De raad constateert dat de instelling bewust kiest voor projecten met een maatschappelijke relevantie, zonder daarin zelf te veel richting te kiezen. Dit is een mooie en effectieve houding om maatschappelijke relevantie niet af te dwingen, maar te laten ontstaan. Bij de reeds gerealiseerde projecten valt op dat sommige bijzonder eigentijds zijn in het aansnijden van de Nederlandse koloniale thematiek. Te denken valt aan het wandkleed 'Goed Bloed' van de Nederlands-Molukse kunstenaar Esli Tapilatu uit 2022 en de wandkleden van kunstenaar Patricia Kaersenhout, die eer betonen aan de stille kracht van tot slaaf gemaakten, uit datzelfde jaar.

TextielLab werkt actief samen om groepen in de stad te bereiken en zich te wortelen in Tilburg. Een voorbeeld is het project 'Bindweefsel', een samenwerking met het Stadsmuseum Tilburg en ContourdeTwern, dat vrouwen met een migratieachtergrond laat borduren. Hun kennis van textiel is interessant voor de labmedewerkers, omdat deze vrouwen soms eigen technieken meebrengen. TextielLab overweegt deze samenwerking uit te breiden naar nieuwe doelgroepen, zoals kleermakers met een migratieachtergrond en jongeren. De raad vindt dat een goed idee.

TextielLab onderschrijft de Fair Practice Code, maar gaat in de aanvraag niet in op sociale veiligheid op de werkvloer. Ook wordt niet ingegaan op een gezonde werkomgeving. De raad had graag meer reflectie op deze onderwerpen gezien. In de aangeleverde stukken heeft de raad ook niets gelezen over vertrouwenspersonen, zodat het niet duidelijk is of deze wel of niet zijn aangesteld. Wat betreft fair pay blijkt uit de aanvraag niet welke makers betaald worden en welke betalen voor het gebruik van de machines. De raad kon wel lezen welk richtsnoer de instelling hanteert voor het vaststellen van de honoraria, namelijk de richtlijn van het Mondriaan Fonds.

Een aspect van de Fair Practice Code waaraan de aanvraag veel aandacht besteedt, is de omgang met duurzaamheid. De kledingindustrie is een wereldwijd

fenomeen en is door de consumptieve uitwassen ervan zeer vervuilend. In de beschouwing van textiel wil de instelling een aanjagende rol spelen. De raad is enthousiast over onderzoeken naar het herbestemmen van restmateriaal en het gebruik van brandvertragende garens. Deze onderzoeken passen bij het kennis-expertise-instituut dat TextielLab wil zijn. De instelling schrijft over de toepassing van de Code Diversiteit & Inclusie dat diversiteit in het programma en bij de partners is toegenomen, maar ook dat er op het gebied van het eigen personeel nog meer inspanning nodig is als het gaat om culturele diversiteit. De raad verwacht dat de instelling haar diversiteitsbeleid in het eerstvolgende jaarverslag verder heeft uitgewerkt.

Toegankelijkheid

Makers uit binnen- en buitenland weten hun weg te vinden naar TextielLab. Voor het publiek van het TextielMuseum is het echter vaak niet duidelijk wat de output van TextielLab is. Het is een niche en spreekt daarom niet meteen een breed publiek aan. De raad ziet vanwege de universele taal van textiel wel mogelijkheden voor een toename van het publieksbereik. De instelling heeft vruchtbare initiatieven ondernomen om jongeren en buurtbewoners te betrekken bij de activiteiten.

De toegankelijkheid wordt in de aanvraag goed beschreven voor het lab en voor het museum. De combinatie vindt de raad interessant; het museum is door het lab een stuk spannender geworden. Labmedewerkers zijn er ook voor de museumbezoeker, voor wie het lab zes dagen per week vrij toegankelijk is als onderdeel van de museumbeleving. Onder de noemer Makersgeheimen 2.0 beschrijft de instelling de ambitie om vanaf 2025 werken, direct nadat ze van de machines afkomen, aan het publiek te tonen. Deze moeten toch uithangen en nu kan de bezoeker het werk zien en in een korte begeleidende video iets leren over het maakprocedé. De raad is nieuwsgierig naar het TextielMuseum Panoramadeck, waar innovatief werk van jonge makers uit het lab te zien zal zijn.

Opgedane kennis wordt niet alleen gedeeld met makers die in het lab aan het werk zijn of met publiek dat het museum bezoekt, maar ook met de makerscommunity. De instelling is van plan deze informatievoorziening uit te breiden. De community omvat alle makers, alumni en geïnteresseerden die geabonneerd zijn op de communicatiekanalen van TextielLab of onderdeel zijn van het (inter)nationale netwerk van professionals, bedrijven en culturele organisaties waarmee TextielLab is verbonden. De ambachtelijke aspecten van het werken met textiel spreken veel mensen aan, in eigen land, maar ook in Europa en wereldwijd. De raad is positief over het toegankelijker maken van deze informatie voor diverse doelgroepen. Zo neemt TextielLab|TextielMuseum deel aan een creatieve broedplaats waar amateurs, onder wie vmbo-studenten, kunnen werken met ambachtelijke textieltechnieken en richt ze haar vernieuwde educatiemodules op lokale gespecialiseerde roc's.

TextielLab heeft geen eigen educatieprogramma gericht op scholen. Wel zijn er projecten gericht op een gevarieerder publiek, bijvoorbeeld in leeftijd. In de marketing bedient het museum zich van *story doing*, waarbij de verhalen een belevenis worden. Ook pogen het lab en het museum meer jongeren te trekken. TextielLab zet zich samen met het museum actief in voor verdere uitbreiding van inclusie en diversiteit, gericht op publiek. De raad heeft waardering voor de stappen die TextielLab tot nu toe heeft genomen in het naleven van de Code Diversiteit & Inclusie.

Bedrijfsmatige gezondheid

Stichting het Mommerskwartier, waarvan TextielLab en TextielMuseum onderdeel uitmaken, weet langs verschillende wegen financiering aan te boren. Er is sprake van een goede financieringsmix en een transparante begroting. Het Mommerskwartier genereert veel eigen inkomsten en ontvangt uit meer bronnen subsidie. De bijdrage van het Rijk is klein in de hele mix, ongeveer 7 procent. Dit komt onder andere door een forse bijdrage vanuit dienstverleningsovereenkomsten met regiogemeenten. TextielLab verwacht in de komende jaren een toename van het aantal bezoekers.

Door de vergrijzing binnen TextielLab is het belangrijk tijdig jonge vakmensen te werven. Daarom is TextielLab in 2023 gestart met het 'Master Apprentice'-traject. Hierin werft het lab jonge talenten zonder directe achtergrond in textiel, die worden gekoppeld aan ervaren labspecialisten voor een *on-the-job* training. TextielLab|TextielMuseum is met de gemeente Tilburg in gesprek over uitbreiding van de huisvesting. De raad verwacht dat een eventuele verandering in de huisvesting de weg kan openen naar nieuwe mogelijkheden.

Geografische spreiding

TextielLab is gevestigd in Tilburg. Binnen de categorie Ontwikkelinstellingen zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaatsen van de aanvragers.